τῶν ἐννόμων ἀποτελεσμάτων τους, ὡς ἀποφάσεις ὑπό τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, κατά τῶν ὁποίων χωρεῖ προσφυγή ἀκυρώσεως. Στό πλαίσιο τῆς διοικητικῆς διαδικασίας, ὅπως αὐτή ἐθεσπίσθη μέ τούς κανονισμούς 17 καί 99/63, συνιστοῦν διαδικαστικές πράξεις, προπαρασκευαστικές σέ σχέση μέ τήν ἀπόφαση, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τήν κατάληξή τους.

3. Ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων δέν δημιουργεῖ γιά τήν ἀποδέκτη ἐπιχείρηση τήν ὑποχρέωση νά μεταβάλει ἤ νά ἐπανεξετάσει τήν ἐμπορική της πρακτική καί δέν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νά τῆς στερήσει τήν προστασία τῆς ὁποίας ἀπελάμβανε προηγουμένως ἔναντι τῆς ἐπιβολῆς προστίμου, ὅπως εἶναι ἡ περίπτωση τῆς ἀνακοινώσεως, μέ τήν ὁποία ἡ Ἐπιτροπή πληροφορεῖ μία ἐπιχείρηση, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 15 παράγραφος 6 τοῦ κανονισμοῦ 17 περί τοῦ ἀποτελέσματος τῆς προκαταρκτικῆς ἐξετάσεως μιᾶς συμφωνίας, πού ἐκοινοποίησε ἡ ἐν λόγω ἐπιχείρηση. Ἐνῶ ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων δύναται νά ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τό νά καθιστᾶ προσεκτική τήν ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση γιά τόν πραγματικό κίνδυνο πού διατρέχει νά τῆς ἐπιβάλει πρόστιμο ἡ Ἐπιτροπή, αὐτό συνιστᾶ ἁπλῶς πραγματική καί ὄχι ἔννομη συνέπεια, τήν ὁποία προορίζεται νά ἐπιφέρει ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων.

Στήν ὑπόθεση 60/81

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION, Armonk, New York 10504, Ἡνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τούς Jeremy Lever, Queen's Counsel τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου Ἀγγλίας καί Οὐαλίας, David Edward, Queen's Counsel τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου Σκωτίας, John Swift, Queen's Counsel τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου Ἀγγλίας καί Οὐαλίας, Christopher Bellamy καί Nicholas Forwood, barristers τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου Ἀγγλίας καί Οὐαλίας καί Andrew Soundy τοῦ γραφείου Ashurst, Morris, Crisp & Co., Solicitor παρά τῷ Ἀνωτάτῳ Δικαστηρίῳ τῆς Ἀγγλίας καί τῆς Οὐαλίας, μέ τόπο ἐπιδόσεων στό Λουξεμβοῦργο τά γραφεῖα τῆς International Business Machines of Belgium SA, 8 Boulevard Royal,

προσφεύγουσα,

κατά

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, ἐκπροσωπουμένης ἀπό τόν John Temple Lang, νομικό σύμβουλο, καί τόν Götz zur Hausen, μέλος τῆς νομικῆς ὑπηρεσίας, μέ ἀντίκλητο στό Λουξεμβοῦργο τόν Oreste Montalto, μέλος τῆς νομικῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἐπιτροπῆς, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθ' ἧς,

καί

MEMOREX SA, Chaussée de la Hulpe 178, 1170 Βρυξέλλες, ἐκπροσωπουμένης ἀπό τούς Ivo Van Bael καί Jean-François Bellis, δικηγόρους Βρυξελλῶν, μέ ἀντικλήτους στό Λουξεμβοῦργο τούς δικηγόρους Elvinger καί Hoss, 15 Côte d'Eich,

παρεμβαινούσης,

πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο τήν ἀκύρωση τῆς ἀποφάσεως περί κινήσεως τῆς διαδικασίας στόν τομέα τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, καθώς καί τῆς γνωστοποιήσεως αἰτιάσεων,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο ἀπό τούς J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, G. Bosco καί A. Touffait, προέδρους τμήματος, Mackenzie Stuart, T. Koopmans, U. Everling καί F. Grévisse, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεύς: Sir Gordon Slynn
γραμματεύς: A. Van Houtte

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά πραγματικά περιστατικά τῆς ὑποθέσεως, ἡ διεξαγωγή τῆς διαδικασίας, τά αἰτήματα, οἱ ἰσχυρισμοί καί τά ἐπιχειρήματα τῶν διαδίκων ἔχουν συνοπτικῶς ὡς ἑξῆς:

I — Πραγματικά περιστατικά

1. Ἡ Ἐπιτροπή, στήν ὁποία εἶχαν καταγγείλει τήν προσφεύγουσα ὁρισμένοι ἀνταγωνιστές της, διεξάγει ἀπό ἀρκετῶν ἐτῶν ἔρευνα πού ἀφορᾶ τήν ἐμπορική πρακτική τῆς προσφευγούσης καί τῶν θυγατρικῶν της μέ σκοπό νά διαπιστώσει ἄν ἡ ἐν λόγω πρακτική συνιστᾶ ἢ ὄχι κατάχρηση δεσποζούσης θέσεως ἐπί τῆς ἀγορᾶς κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 86 τῆς συνθήκης ΕΟΚ.

Μέ ἐπιστολή τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1980, ὑπογεγραμμένη ἀπό τόν γενικό διευθυντή ἀνταγωνισμοῦ, ἡ προσφεύγουσα ἐπληροφορήθη ὅτι ἡ Ἐπιτροπή εἶχε κινήσει κατ' αὐτῆς διαδικασία δάσει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ

κανονισμοῦ 17 τοῦ Συμβουλίου τῆς 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμοῦ ἐφαρμογῆς τῶν ἄρθρων 85 καί 86 τῆς συνθήκης (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 08/01, σ. 25) καί ὅτι εἶχε τήν πρόθεση νά λάβει ἀπόφαση πού ἀφορᾶ παραβάσεις τοῦ ἄρθρου 86 τῆς συνθήκης ΕΟΚ. Στήν ἴδια ἐπιστολή εἶχε ἐπισυναφθεῖ ἡ προβλεπομένη στό ἄρθρο 19 τοῦ κανονισμοῦ 17 γνωστοποίηση αἰτιάσεων. Ταυτόχρονα ἡ προσφεύγουσα ἐκαλεῖτο νά ἀπαντήσει σέ αὐτήν ἐγγράφως, τῆς ἀνεκοινώθη δέ ὅτι θά εἶχε μεταγενεστέρως τήν εὐχέρεια νά ἐκθέσει προφορικῶς τίς ἀπόψεις της κατά τήν διάρκεια ἀκροάσεως.

Ἀπό τήν γνωστοποίηση αἰτιάσεων προκύπτει ὅτι ἡ Ἐπιτροπή εἶναι τῆς γνώμης ὅτι ἡ προσφεύγουσα κατέχει δεσπόζουσα θέση ὅσον ἀφορᾶ τήν προμήθεια τῶν κεντρικῶν μονάδων ἐπεξεργασίας καί τῶν βασικῶν software γιά τά συστήματα ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν IBM τύπου 360 καί 370, ἐλέγχοντας, ἔτσι, τήν λειτουργία καί τήν συντήρηση τῶν ἐν λόγω μονάδων, καί ὅτι κατεχράσθη τῆς θέσεως αὐτῆς εἰς βάρος ἄλλων κατασκευαστῶν, οἱ ὁποῖοι προσφέρουν προϊόντα εἰδικῶς κατασκευασμένα γιά νά δύνανται νά χρησιμοποιηθοῦν στά ἀνωτέρω συστήματα ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν, μέσω ἐμπορικῆς πρακτικῆς, ἡ ὁποία συνίσταται στό ὅτι:

α) προμηθεύει ἕνα προϊόν μαζί μέ ἕνα ἄλλο σέ ἐνιαία τιμή ἤ προμηθεύει ἕνα προϊόν, τό ὁποῖο συνδέεται ὁλικῶς μέ ἕνα ἄλλο, σέ ἐνιαία τιμή («bundling»), δηλαδή εἰδικῶς τό βασικό software καί τήν κυρία μνήμη ἀποθηκεύσεως γιά τίς κεντρικές της μονάδες ἐπεξεργασίας,

β) ἀρνεῖται, κατά τήν ἀναγγελία νέων προϊόντων, νά ἀποκαλύψει τίς λεπτομέρειες οἱασδήποτε τροποποιήσεως τοῦ ἐνδιαμέσου λειτουργικοῦ προγράμματος («interface») ἤ ἐφ' ὅσον τίς ἀποκαλύψει, δέν προβαίνει στήν ἀποκάλυψη πρό τῆς παραδόσεως στόν πρῶτο καταναλωτή,

γ) ἀρνεῖται νά προμηθεύει ὁρισμένα πολύτιμα softwares στούς χρῆστες συστημάτων ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν IBM, ἐκτός ἄν τά ἐν λόγω softwares χρησιμοποιοῦνται μέ μία κεντρική μονάδα ἐπεξεργασίας κατασκευασμένη ἀπό τήν IBM.

Ἡ ἐν λόγω πρακτική, τήν ὁποία ἡ προσφεύγουσα ἀκολουθεῖ σταθερῶς ἐπί τῆς παγκοσμίου ἀγορᾶς, ἀπετέλεσε καί, ἐν μέρει, ἀποτελεῖ ἀντικείμενο δικῶν στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες.

2. Μέ ἐπιστολή ὑπό ἡμερομηνία 28 Ἰανουαρίου 1981 ἡ προσφεύγουσα ἐζήτησε ἀπό τήν Ἐπιτροπή νά τῆς παράσχει λεπτομέρειες ἐν ἀναφορᾶ πρός τίς πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς, μέ τίς ὁποῖες ἐπετράπη ἡ κίνηση τῆς διαδικασίας καί ἡ κοινοποίηση τῆς γνωστοποιήσεως αἰτιάσεων, καθώς καί νά τῆς ἀποστείλει ἀντίγραφα τῶν σχετικῶν μέ τίς ἐν λόγω πράξεις σημαντικῶν ἐγγράφων.

Μέ ἐπιστολή τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1981, ὑπογεγραμμένη ἀπό τόν διευθυντή τῆς διευθύνσεως IV Β, ἡ Ἐπιτροπή ἠρνήθη νά παράσχει τά ἀνωτέρω στοιχεῖα, διευκρινίζοντας ὅτι ἐπρόκειτο περί ἐσωτερικῶν ἀποφάσεων, οἱ ὁποῖες δέν θά ἀνεκοινώνοντο ἐκτός τῆς Ἐπιτροπῆς.

Μέ ἐπιστολή ὑπό ἡμερομηνία 20 Φεβρουαρίου 1981, ἡ προσφεύγουσα ἐπληροφόρησε τήν Ἐπιτροπή ὅτι κατά τήν γνώμη της ἡ διοικητική διαδικασία ἔπασχε ἀπό πολλῶν ἀπόψεων. Ἐζήτησε, συνεπῶς, ἀπό τήν Ἐπιτροπή νά ἀνακαλέσει τήν γνωστοποίηση αἰτιάσεων καί νά τερματίσει τήν διαδικασία ἤ, ἐπικουρικῶς, νά ἀπαντήσει σέ ὁρισμένο ἀριθμό ἐρωτημάτων τόσο γενικῶν ὅσο καί εἰδικῶν, περιεχομένων στήν ἐν λόγω ἐπιστολή καί τά ὁποῖα ἀπέβλεπαν στήν διευκρίνιση τῆς θέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς καθώς καί στό νά πεισθεῖ ἡ Ἐπιτροπή νά μή ἀσκήσει τό δικαίωμα, τοῦ ὁποίου ἐπεφυλάχθη νά διατυπώσει μεταγενεστέρως ἄλλες αἰτιάσεις.

Σέ ἀπάντηση τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς καί μετά τήν ἄσκηση τῆς παρούσης προσφυγῆς, ἡ Ἐπιτροπή μέ τήν ἀπό 13ης Ἀπριλίου 1981 ἐπιστολή, ἀφ' ἑνός ἠρνήθη νά κάνει δεκτά τά αἰτήματα τῆς προσφευγούσης καί, ἀφ' ἑτέρου, τῆς παρεῖχε ὁρισμένες πληροφορίες· ἐξ ἄλλου, εἶχε ἐπανειλημμένως παρατείνει τήν δοθεῖσα προθεσμία γιά τήν γραπτή ἀπάντηση στήν γνωστοποίηση αἰτιάσεων, τελευταίως δέ μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου 1981.

II — Αἰτήματα καί διαδικασία

1. Στίς 18 Μαρτίου 1981, ἡ προσφεύγουσα ἤσκησε τήν παρούσα προσφυγή μέ τήν ὁποία ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο:

(1) νά κηρύξει ἄκυρες:

   ι) τήν πράξη ἤ τίς πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς μέ τίς ὁποῖες:

      α) ἐκινήθη ἡ διαδικασία κατά τῆς IBM κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ κανονισμοῦ 17 τοῦ Συμβουλίου·

      β) ἀπεστάλη καί/ἤ ἐκοινοποιήθη ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων στήν προσφεύγουσα καί/ἤ

   ιι) τήν ἴδια τήν γνωστοποίηση αἰτιάσεων κατά τό μέτρο πού συνιστᾶ αὐτή καθ' αὐτή πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς·

(2) νά καταδικάσει τήν Ἐπιτροπή στά δικαστικά ἔξοδα.

Ἡ ὑπό κρίση προσφυγή στηρίζεται σέ τρεῖς λόγους, οἱ ὁποῖοι συνοψίζονται ἐν συντομία ὡς ἀκολούθως:

— Ἡ Ἐπιτροπή παρέλειψε νά συμμορφωθεῖ πρός τά ἐλάχιστα κατά νόμο κριτήρια πού ἀπαιτοῦνται γιά τήν γνωστοποίηση αἰτιάσεων. Ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων δέν εἶναι σαφής καί περιέχει οὐσιώδεις ἐλλείψεις, ἡ Ἐπιτροπή δέν δικαιοῦται νά ἐπιφυλαχθεῖ τοῦ δικαιώματος νά προβάλει περαιτέρω αἰτιάσεις καί ἡ προθεσμία πού καθωρίσθη πρός ἀπάντηση δέν εἶναι εὔλογος. Κατά συνέπεια, ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων ἀντιβαίνει πρός τίς θεμελιώδεις ἀρχές πού ἀφοροῦν τά δικαιώματα ἀμύνης.

— Ἡ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 86 ἔναρξη τῆς διαδικασίας συνιστᾶ παράνομη ἄσκηση τῶν ἐξουσιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς. Οἱ πράξεις, πού ἀποτελοῦν τό ἀντικείμενο τῆς προσφυγῆς, δέν ἐλήφθησαν μέ ἀπόφαση ὅλων τῶν Ἐπιτρόπων ἐνεργούντων συλλογικῶς, ἐνῶ δέν ὑπῆρχε ἐξουσιοδότηση, ἡ ὁποία, ἐν πάση περιπτώσει, δέν ἠδύνατο νά ὑπάρχει νομίμως χωρίς δημοσίευση ἤ νομότυπη κοινοποίηση.

— Δεδομένου ὅτι ἡ ἐπικρινομένη συμπεριφορά τῆς προσφευγούσης ἀκολουθεῖται κυρίως ἐκτός τῆς Κοινότητος καί ἀποτελεῖ ἀντικείμενο δικῶν στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες ἡ Ἐπιτροπή ὤφειλε, ἀπό τήν ἀρχή, νά λάβει ὑπ' ὄψη της τίς ἀρχές τοῦ διεθνοῦς δικαίου πού ἐφαρμόζονται ἐν προκειμένω, δηλαδή τήν ἀρχή τῆς ἀβροφροσύνης (comity) καί τῆς μή ἐπεμβάσεως στίς ἐσωτερικές ὑποθέσεις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, οἱ ὁποῖες ἀποκλείουν τήν ἄσκηση κοινοτικῆς ἁρμοδιότητος.

Μέ χωριστό δικόγραφο, τό ὁποῖο ἐπρωτοκολλήθη στήν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου στίς 10 Ἀπριλίου 1981, ἡ Ἐπιτροπή προέβαλε ἔνσταση ἀπαραδέκτου τῆς παρούσης προσφυγῆς, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 91 παράγραφος 1 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας, μέ τήν ὁποία ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο:

— νά κρίνει τήν προσφυγή ἀπαράδεκτη καί

— νά καταδικάσει τήν προσφεύγουσα στά δικαστικά ἔξοδα.

Μέ διάταξη τοῦ Δικαστηρίου τῆς 13ης Μαΐου 1981, ἐγένετο δεκτή ἡ παρέμβαση τῆς ἐπιχειρήσεως Memorex SA, ἡ ὁποία εἶχε ὑποβάλει καταγγελία ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς κατά τήν διοικητική διαδικασία. Ἡ παρεμβαίνουσα μέ τίς ἀναφερόμενες στό παραδεκτό τῆς προσφυγῆς παρατηρήσεις της ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο:

— νά κρίνει τήν προσφυγή ἀπαράδεκτη καί

— νά καταδικάσει τήν προσφεύγουσα στά δικαστικά ἔξοδα, συμπεριλαμβανομένων τῶν ἐξόδων τῆς παρεμβάσεως.

2. Συγχρόνως μέ τήν κυρία προσφυγή, ἡ προσφεύγουσα ὑπέβαλε, μέ χωριστό δικόγραφο, αἴτηση κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 91 παράγραφος 1 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας, μέ τήν ὁποία ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο νά ἐκδώσει διάταξη μέ τήν ὁποία:

(1) νά διατάσσει τήν Ἐπιτροπή νά παράσχει λεπτομέρειες ἐπί τῶν πράξεών της, μέ τίς ὁποῖες ἐπετράπη:

α) ἡ κίνηση τῆς διαδικασίας καί

β) ἡ κοινοποίηση τῆς γνωστοποιήσεως αἰτιάσεων καθώς καί νά προσκομίσει ἀντίγραφα τῶν πρακτικῶν ἤ ἄλλων σημαντικῶν ἐγγράφων, τά ὁποῖα ἀναφέρονται στίς ἐν λόγω πράξεις καί

(2) νά καταδικάσει τήν Ἐπιτροπή στά δικαστικά ἔξοδα στά ὁποῖα ὑπεβλήθη καί τά ὁποῖα συνδέονται μέ τήν ἀνωτέρω αἴτηση.

Πρός ὑποστήριξη τῆς ἐν λόγω αἰτιάσεως, ἡ προσφεύγουσα ἐπικαλεῖται τό ἄρθρο 21 τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος καί τό ἄρθρο 45 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας, ἰσχυριζομένη ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ Ἐπιτροπή δέν παρέχει τά στοιχεῖα πού τῆς ἐζητήθησαν ὡς ἀνωτέρω, ἡ προσφεύγουσα ἀδυνατεῖ κατ' οὐσίαν νά προβάλει βάσιμα ἐπιχειρήματα ὅσον ἀφορᾶ τό κύρος τῶν ἐν λόγω πράξεων καί τό Δικαστήριο δέν εἶναι σέ θέση νά ἀσκήσει τίς δυνάμει τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης ΕΟΚ ἐξουσίες ἐλέγχου.

Ἡ Ἐπιτροπή, ἀπαντώντας στήν ἐν λόγω αἴτηση, ἐζήτησε ἀπό τό Δικαστήριο:

— νά ἀπορρίψει τήν αἴτηση περί παροχῆς λεπτομερειῶν, καί

— νά καταδικάσει τήν προσφεύγουσα στά δικαστικά ἔξοδα.

Πρός ὑποστήριξη τῶν αἰτημάτων της, ἡ Ἐπιτροπή ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ προσφεύγουσα δέν δύναται νά ζητεῖ τήν προσκόμιση ἐγγράφων, πού ἀναφέρονται σέ θέματα οὐσίας τῆς κυρίας προσφυγῆς, ἐκτός τοῦ πλαισίου τῆς κυρίας δίκης, πρίν μάλιστα γίνει παραδεκτή ἡ κυρία προσφυγή καί ὅτι οἱ διατάξεις πού ἐπικαλεῖται ἡ προσφεύγουσα ἀναφέρονται σέ ἄλλες περιστάσεις καί, συνεπῶς, δέν δύνανται νά στηρίξουν ἕνα τέτοιο αἴτημα.

3. Στίς 29 Μαΐου 1980, ἡ προσφεύγουσα ὑπέβαλε αἴτηση περί λήψεως ἀσφαλιστικῶν μέτρων, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας, μέ τήν ὁποία ἐζήτει τήν ἀναστολή τῆς διοικητικῆς διαδικασίας τῆς Ἐπιτροπῆς καί τῆς ἐφαρμογῆς τῶν προσβαλλομένων πράξεων ἤ τήν λήψη ἄλλων προσωρινῶν μέτρων πού θά ἐκρίνοντο ἀναγκαῖα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου, μέ διάταξη τῆς 7ης Ἰουλίου 1981, ἀπέρριψε τήν αἴτηση περί λήψεως ἀσφαλιστικῶν μέτρων καί ἐπεφυλάχθη ὡς πρός τά δικαστικά ἔξοδα, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν ἐξόδων τῆς παρεμβάσεως.

4. Ἡ ἔγγραφη διαδικασία ἐπί τῆς ἐνστάσεως περί ἀπαραδέκτου διεξήχθη κανονικῶς.

Τό Δικαστήριο, μετ' ἀκρόαση τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως, ἀπεφάσισε τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας ἐπί τοῦ παρα-

δεκτοῦ τῆς προσφυγῆς, χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή ἀποδείξεων.

III — Ἐπιχειρήματα τῶν διαδίκων ἐπί τοῦ παραδεκτοῦ τῆς προσφυγῆς

1. Ἡ προσφεύγουσα, στό δικόγραφο τῆς προσφυγῆς, ἰσχυρίζεται ὅτι οἱ πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς, κατά τῶν ὁποίων στρέφεται ἡ προσφυγή συνιστοῦν ἀποφάσεις κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, διότι πρόκειται περί πράξεων τῆς Ἐπιτροπῆς οἱ ὁποῖες ἐπιφέρουν ἔννομα ἀποτελέσματα. Ἡ προσφεύγουσα στηρίζει τόν ἰσχυρισμό της στίς ἀποφάσεις τοῦ Δικαστηρίου τῆς 31ης Μαρτίου 1971 στήν ὑπόθεση 22/70 (Ἐπιτροπή κατά Συμβουλίου ECR 1971, σ. 263) καί τῆς 15ης Μαρτίου 1967 στίς ὑποθέσεις 8 ἕως 11/66 *(Cimenteries* κατά *Ἐπιτροπῆς,* ECR 1967, σ. 75).

Ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων ἀποκρυσταλλώνει καί καθορίζει τήν ὁριστική θέση τῆς Ἐπιτροπῆς ἔναντι τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων, καθώς καί τήν δεσμεύει σέ μία θέση, ἀπό τήν ὁποία δέν δύναται νομίμως νά ἀποστεῖ. Περαιτέρω, ἡ ἀνακοίνωση αἰτιάσεων συνιστᾶ μία *conditio sine qua non* τῆς ἐξουσίας τῆς Ἐπιτροπῆς νά ἐπιβάλει πρόστιμο ἤ χρηματική ποινή ἤ νά ἐπιτάσσει τήν παύση μιᾶς παραβάσεως. Ἐπιφέρει μία μεταβολή τῆς ἐννόμου καταστάσεως τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως, ὑπό τήν ἔννοια ὅτι ἡ τελευταία ὑποχρεοῦται πλέον νά ἀπαντήσει σέ μία κατηγορία καί νά ἀμυνθεῖ ἐντός προθεσμίας, τήν ὁποία τάσσει ἡ Ἐπιτροπή. Δυνάμει τῆς γνωστοποιήσεως αἰτιάσεων, δύναται νά ἐπιβληθεῖ ἀπ' εὐθείας πρόστιμο ἤ χρηματική ποινή στήν ἐπιχείρηση ἤ νά ὑποχρεωθεῖ αὐτή νά παύσει τήν παράβαση, ἄν δέν προβεῖ σέ καμμία ἐνέργεια πρός ἀμυνά της.

Ἐπί πλέον, ἡ κίνηση τῆς διαδικασίας καί ἡ κοινοποίηση τῆς γνωστοποιήσεως αἰτιάσεων ἔχουν ὡς ἔννομο ἀποτέλεσμα, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 9 παράγραφος 3 τοῦ κανονισμοῦ 17 ὅτι οἱ ἀρχές τῶν Κρατῶν μελῶν παύουν νά εἶναι ἁρμόδιες γιά τήν ἐφαρμογή τῶν ἄρθρων 85 καί 86 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, ἡ δέ κοινοποίηση διακόπτει τήν παραγραφή δυνάμει τοῦ κανονισμοῦ 2988/74 τοῦ Συμβουλίου τῆς 26ης Νοεμβρίου 1974 περί παραγραφῆς τοῦ δικαιώματος διώξεως καί ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων στούς τομεῖς τοῦ δικαίου τῶν μεταφορῶν καί τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος (ΕΕ Ν 319, εἰδ. ἔκδ. 07/001, σ. 241).

Ὁ δικαστικός ἔλεγχος τῶν ἐπιδίκων πράξεων, πρό τοῦ σταδίου τῆς ἐκδόσεως τῆς τελικῆς ἀποφάσεως, ἐγγυᾶται τήν τήρηση τῶν ἀρχῶν τῆς χρηστῆς διοικήσεως καί τοῦ δικαιώματος ἀκροάσεως, μειώνει δέ τούς κινδύνους ἀκυρώσεως τῆς τελικῆς ἀποφάσεως λόγω διαδικαστικοῦ ἐλαττώματος.

2. Πρός ὑποστήριξη τῆς ἐνστάσεως περί ἀπαραδέκτου, ἡ *Ἐπιτροπή* ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ ἔναρξη τῆς διοικητικῆς διαδικασίας καί ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων συνιστοῦν προπαρασκευαστικές καί προσωρινές διαδικαστικές πράξεις καί, συνεπῶς, δέν ὑπόκεινται σέ προσφυγή βάσει τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης ΕΟΚ.

Τό κοινοτικό δίκαιο περί ἀνταγωνισμοῦ, καθώς καί οἱ γνωστές στήν Ἐπιτροπή ἐθνικές διαδικασίες, διακρίνουν μεταξύ τῶν ἀποφάσεων, οἱ ὁποῖες δύνανται νά προσβληθοῦν βάσει τοῦ ἄρθρου 173 καί τῶν διαδικαστικῶν πράξεων, οἱ ὁποῖες, αὐτές καθ' ἑαυτές, δέν δύνανται νά προσβληθοῦν. Ἄν τέτοιες διαδικαστικές πράξεις ἐλήφθησαν ἤ ἐφηρμόσθησαν ἀντικανονικῶς, ἡ μόνη δυνατή γιά τήν ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση ἐνέργεια εἶναι ἡ ἀμφισβήτηση τοῦ κύρους τῆς ἀποφάσεως

πού ἐλήφθη ἀπό τήν Ἐπιτροπή κατά τό πέρας τῆς ἐν λόγω διαδικασίας. Ἡ ἄποψη τῆς προσφευγούσης θά ἐκώλυε τήν κανονική ἐξέλιξη τῆς διαδικασίας τῆς Ἐπιτροπῆς, διότι καμμία διοικητική διαδικασία δέν δύναται νά ἔλθει εἰς πέρας, ἄν ἀποτελεῖ συνεχῶς ἀντικείμενο αἰτήσεων γιά διεξαγωγή δικαστικοῦ ἐλέγχου σέ κάθε μιά ἀπό τίς φάσεις της. Ἡ διάκριση τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου μεταξύ ἀποφάσεων, οἱ ὁποῖες δύνανται νά προσβληθοῦν βάσει τοῦ ἄρθρου 173 καί διαδικαστικῶν πράξεων εἶναι, ἐξ ἄλλου, ὑπέρ τῶν ἐπιχειρήσεων, διότι, ἄν δέν ὑπῆρχε ἡ ἐν λόγω διάκριση, οἱ ἐπιχειρήσεις θά ἐξηναγκάζοντο ἤ νά προσβάλουν κάθε διαδικαστική πράξη ἀντίθετη πρός αὐτές ἤ θά ἐδεσμεύοντο ἀπό αὐτή, θά ὑπεβάλλοντο δέ σέ σημαντικές ἐπιβαρύνσεις προκειμένου νά ἀμυνθοῦν κατά τήν διάρκεια τῆς διοικητικῆς διαδικασίας. Ὑπό τό φῶς τῆς ἐν λόγω διακρίσεως, οἱ προσβαλλόμενες στήν ὑπό κρίση ὑπόθεση πράξεις συνιστοῦν ἁπλῶς στάδια τῆς διοικητικῆς διαδικασίας πού ὑπάγονται στήν διακριτική διοικητική ἐξουσία τῆς Ἐπιτροπῆς, πού τό Δικαστήριο δέν πρέπει νά ἐλέγξει καί στά ὁποῖα δέν πρέπει νά παρέμβει πρό τῆς λήψεως τῆς τελικῆς ἀποφάσεως.

Ὁ κανονισμός 17 τοῦ Συμβουλίου καί ὁ κανονισμός 99/63 τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 25ης Ἰουλίου 1963 περί τῶν ἀκροάσεων πού προβλέπονται στό ἄρθρο 19 παράγραφοι 1 καί 2 τοῦ κανονισμοῦ 17 τοῦ Συμβουλίου (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 08/001, σ. 37), δέν περιέχουν καμμία ἔνδειξη πού νά ἐπιτρέπει τήν ἄποψη ὅτι ἡ κίνηση τῆς διαδικασίας καί ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων λογίζονται ὡς ἀποφάσεις, οἱ ὁποῖες δύνανται νά ἀποτελέσουν ἀντικείμενο δικαστικῆς προσφυγῆς.

Τά προσβαλλόμενα μέτρα διακρίνονται, ἰδίως, ἀπό τήν γνωστοποίηση τοῦ ἀποτελέσματος τῆς προκαταρκτικῆς ἐξετάσεως μιᾶς συμπράξεως, βάσει τοῦ ἄρθρου 15 παράγραφος 6 τοῦ κανονισμοῦ 17. Κανείς ἀπό τούς λόγους, οἱ ὁποῖοι ὡδήγησαν τό Δικαστήριο στήν προαναφερθεῖσα ἀπόφαση τῆς 15ης Μαρτίου 1967, στήν ὑπόθεση *Cimenteries,* νά θεωρήσει μία τέτοια γνωστοποίηση ὡς ἀπόφαση, δέν συντρέχει ἐδῶ. Εἰδικώτερα, οὔτε ἡ κίνηση τῆς διαδικασίας οὔτε ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων στεροῦν τήν ἐν λόγω ἐπιχείρηση τῆς προστασίας ἤ τήν φέρουν σέ μία κατάσταση, κατά τήν ὁποία πρέπει νά ἐπιλέξει μεταξύ τῆς οὐσιώδους μεταβολῆς τῆς συμπεριφορᾶς της καί τοῦ κινδύνου ἐπιβολῆς προστίμου. Οἱ πράξεις αὐτές δέν συνιστοῦν τό ἔσχατο πέρας μιᾶς εἰδικῆς διαδικασίας καί δέν ἀπαιτοῦν κατά νόμο ἐγγυήσεις γιά τήν προστασία τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ὅσον ἀφορᾶ τίς συνέπειες πού ἐπιφέρει ἡ κίνηση τῆς διαδικασίας, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 9 παράγραφος 3 τοῦ κανονισμοῦ 17, πρόκειται περί συνεπειῶν ἐπί τῶν ἁρμοδιοτήτων τῶν ἐθνικῶν ἀρχῶν, καί ὄχι ἐπί τῆς ἰδίας τῆς ἐπιχειρήσεως, ἡ ὁποία ἐπωφελεῖται ἀπό αὐτές, διότι ἔτσι προστατεύεται ἀπό τόν κίνδυνο παραλλήλων διαδικασιῶν.

Ἡ Ἐπιτροπή ὀφείλει πάντοτε νά ἐπανεξετάζει τήν ὑπόθεση ἀφοῦ λάβει ἀπάντηση στήν γνωστοποίηση αἰτιάσεων καί ἔχει τήν εὐχέρεια νά ἀποστείλει μία δεύτερη γνωστοποίηση, νά διευκρινίσει ἤ συμπληρώσει τήν πρώτη. Κατά συνέπεια ἡ «ἀποκρυστάλλωση» πού ἐπιφέρει ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων δέν δικαιολογεῖ τήν δυνατότητα ἀπ' εὐθείας προσβολῆς της. Τό δικαίωμα τῆς ἐπιχειρήσεως νά ἐπικρίνει τήν γνωστοποίηση αἰτιάσεων προστατεύεται καλλίτερα καί ἀποτελεσματικότερα μέ τό δικαίωμα προσβολῆς τῆς τελικῆς ἀποφάσεως, διότι μόνο στό στάδιο αὐτό δύναται κανείς νά ἐκτιμήσει τίς ἐνδεχόμενες ἐλλείψεις τῆς γνωστοποιήσεως αἰτιάσεων, χωρίς νά προσφύγει σέ εἰκασίες ὅσον ἀφορᾶ τήν μελλοντική ἐξέλιξη τῆς διαδικασίας.

Τό γεγονός ὅτι διακόπτεται ἡ παραγραφή δέν δύναται νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη. Τό ἐπιχείρημα τῆς προσφευγούσης συνεπάγεται ὅτι κάθε πράξη πού ἀποβλέπει στήν ἔρευνα μιᾶς παραβάσεως, δύναται νά ἀποτελέσει ἀντικείμενο προσφυγῆς.

Ἡ ἄποψη τῆς προσφευγούσης ἐπί τοῦ παραδεκτοῦ, ἡ ὁποία δέν εὑρίσκει κανένα ἔρεισμα στό δίκαιο περί ἀνταγωνισμοῦ τῶν Κρατῶν μελῶν, θά εἶχε ἀναποφεύκτως σοβαρά καί ἀνεπιθύμητα ἀποτελέσματα, διότι κατ' αὐτόν τόν τρόπο τό Δικαστήριο θά ἐπελαμβάνετο, στό πλαίσιο κάθε διαδικασίας πού κινεῖται βάσει τοῦ κανονισμοῦ 17, μεγάλου ἀριθμοῦ προσφυγῶν κατά διαδικαστικῶν πράξεων καί, συνεπῶς, θά ὑπεχρεοῦτο, ἤδη στό στάδιο αὐτό, νά ἐξετάζει ἐπιχειρήματα ἐπί τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως.

3. Τά ἐπιχειρήματα, πού ἐκθέτει ἡ *προσφεύγουσα* στίς παρατηρήσεις της ἐπί τῆς ἐνστάσεως ἀπαραδέκτου, στηρίζονται στήν ἄποψη ὅτι λόγω τῶν χαρακτηριστικῶν τους, ἡ κίνηση τῆς διαδικασίας καί ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων συνιστοῦν ἀποφάσεις, οἱ ὁποῖες δύνανται νά ἀποτελέσουν ἀντικείμενο προσφυγῆς βάσει τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης ΕΟΚ.

Κατά τήν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, μία πράξη δύναται νά ἀκυρωθεῖ, ὅταν ἔχει ἔννομα ἤ πραγματικά γιά τόν προσφεύγοντα ἀποτελέσματα, τά ὁποῖα, πρός τό συμφέρον τῆς ὀρθῆς ἀπονομῆς δικαιοσύνης ἀπαιτοῦν τόν ἔλεγχο τῆς ἐν λόγω πράξεως. Οἱ ἐν λόγω πράξεις πληροῦν τίς ἀνωτέρω προϋποθέσεις. Ἡ νομική φύση τῆς κινήσεως τῆς διαδικασίας καί τῆς γνωστοποιήσεως αἰτιάσεων ἐμφανίζει ὅλα τά χαρακτηριστικά μιᾶς ἀποφάσεως. Ἡ διαδικασία κινεῖται μέ ρητή ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία συνιστᾶ ἐξουσιαστική πράξη τῆς τελευταίας, ἡ δέ γνωστοποίηση σημαίνει τό πέρας, μέ πράξη ἐξουσιαστική πού καθορίζει τήν θέση τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς ἐσωτερικῆς διοικητικῆς φάσεως τῆς προκαταρκτικῆς ἐρεύνης. Τό ἀποτέλεσμα αὐτό ἐπιβεβαιώνεται ἀπό τίς ἔννομες καί πρακτικές συνέπειες τῶν ἐν λόγω πράξεων. Ἡ προσφεύγουσα ὑποβάλλει τίς ἀνωτέρω συνέπειες σέ λεπτομερή ἀνάλυση, προκειμένου νά ἐνισχύσει τήν ἄποψή της, ἡ ὁποία ἐξετέθη ἤδη στό δικόγραφο τῆς προσφυγῆς, ὅτι οἱ πράξεις αὐτές, λόγω τῶν ἐννόμων ἀποτελεσμάτων τους, εἶναι ἀποφάσεις ὑπό τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 173.

Ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων, ἰδίως, συγκεντρώνει ὅλες τίς προϋποθέσεις πού καθώρισε ἡ προαναφερθεῖσα ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου στήν ὑπόθεση *Cimenteries.* Τερματίζει ἕνα πρῶτο στάδιο τῆς διαδικασίας, ἔχει ὡς συνέπεια τήν ἐξαφάνιση τῆς τεκμαιρωμένης καλῆς πίστεως τῆς προσφευγούσης, ἡ ὁποία πρό τῆς γνωστοποιήσεως αἰτιάσεων δέν εἶχε λόγο νά πιστεύει ὅτι ἡ ἐπικρινομένη συμπεριφορά δύναται νά συνιστᾶ παράβαση τοῦ ἄρθρου 86 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, καί θέτει τήν προσφεύγουσα ἐνώπιον τοῦ διλήμματος εἴτε νά τροποποιήσει τήν ἐμπορική της πρακτική εἴτε νά διατρέξει σοβαρό κίνδυνο ἐπιβολῆς προστίμου.

Περαιτέρω, ἡ προσφεύγουσα τονίζει ὅτι δέν ἐπιζητεῖ νά ἐπιτύχει μία δήλωση ἀρχῆς ἐπί τοῦ παραδεκτοῦ τῶν προσφυγῶν στό πλαίσιο τῶν διοικητικῶν διαδικασιῶν βάσει τοῦ κανονισμοῦ 17, ἀλλά ὅτι ἡ παρούσα προσφυγή εἶναι παραδεκτή λόγω τῶν εἰδικῶν καί ἴσως μοναδικῶν συνθηκῶν τῆς ὑποθέσεως.

Λόγω τῆς εἰδικῆς φύσεως τῆς ὑποθέσεως, τό παραδεκτό τῆς παρούσης προσφυγῆς δέν δύναται νά κριθεῖ χωρίς ἐξέταση τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως. Ἐν ὄψει τῆς φύσεως τῶν ἐπικαλουμένων λόγων καί τῶν ἐπιπτώσεών τους γιά τό σύνολο τῆς διεθνοῦς καί κοινοτικῆς ἐννόμου τάξεως, τά θέματα πού ἀνέκυψαν ἐμπίπτουν σαφῶς στήν ἄμεση δικαιοδοσία τοῦ Δικαστηρίου καί πρέπει νά ἐπιλυθοῦν τώρα. Τό κεντρικό σημεῖο τῆς κυρίας προσφυγῆς εἶναι ὅτι ἡ διοικητική διαδικασία τῆς Ἐπιτροπῆς ἦταν *ab initio*

ἐλαττωματική καί ὅτι κάθε συνέχιση τῆς διαδικασίας αὐτῆς εἶναι παράνομη. Ἡ προσφυγή ἀποβλέπει στήν ἀναγνώριση τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ προσβαλλόμενες πράξεις ἐλήφθησαν, κατά παράβαση τοῦ διεθνοῦς δικαίου, ἀπό πρόσωπα μή νομίμως ἐξουσιοδοτημένα νά ἐνεργοῦν γιά λογαριασμό τῆς Ἐπιτροπῆς, καθώς καί στήν προστασία τοῦ συμφέροντος τῆς προσφευγούσης νά μή ὑποχρεωθεῖ νά ἀμυνθεῖ κατά τήν διάρκεια μιᾶς ἐξ ὁλοκλήρου παρανόμου διαδικασίας. Ὑπό τίς ἀνωτέρω συνθῆκες, μεταγενέστερη ἀκύρωση τῆς τελικῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς δέν ἀρκεῖ γιά νά παράσχει ἀποτελεσματική προστασία στήν προσφεύγουσα, πρέπει δέ νά εἶναι δυνατή ἡ ἄσκηση προσφυγῆς, ἡ ὁποία νά ἐπιτρέπει τόν πρόωρο δικαστικό ἔλεγχο.

Πρός ὑποστήριξη τῆς ἀπόψεώς της ἡ προσφεύγουσα ἀναφέρεται σέ γνωμοδότηση τοῦ καθηγητοῦ Messen, κατά τόν ὁποῖο ὁ κανόνας τῆς μή ἐπεμβάσεως κατά τό ἐθιμικό διεθνές δίκαιο, τό ὁποῖο ἔχει ἀπ' εὐθείας ἐφαρμογή στό κοινοτικό δίκαιο καί οἱ ἐπιχειρήσεις δύνανται νά ἐπικαλεσθοῦν, ἀντιτίθεται στήν λήψη ἐκ μέρους κράτους μέτρων κατ' ἐφαρμογή τῶν δικῶν του κανόνων περί ἀνταγωνισμοῦ, ὅταν τά μέτρα αὐτά ἐπηρεάζουν οὐσιαστικῶς τά συμφέροντα ξένου κράτους καί ὅταν τά συμφέροντα αὐτά ὑπερέχουν ἐκείνων τοῦ κράτους πού προτίθεται νά λάβει τά μέτρα. Μέ τήν κίνηση καί συνέχιση τῆς διοικητικῆς διαδικασίες, ἡ Ἐπιτροπή ἔχει, κατά τήν ἀνωτέρω γνωμοδότηση, παραβιάσει τόν κανόνα τῆς μή ἐπεμβάσεως. Τό κοινοτικό δίκαιο καί οἱ κανόνες τοῦ διεθνοῦς δικαίου ἀπαιτοῦν τήν ὑποβολή τῶν ἐν λόγω πράξεων σέ πρόωρο δικαστικό ἔλεγχο, προκειμένου νά προσδιορισθεῖ ἄν παραβιάζουν τόν κανόνα τῆς μή ἐπεμβάσεως, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ κανόνα κατανομῆς ἁρμοδιότητος ὑπό τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης ΕΟΚ. Ἡ ἀπόφαση περί κοινοποιήσεως τῆς γνωστοποιήσεως αἰτιάσεων πρέπει, ἐπί πλέον, νά θεωρηθεῖ ὡς ἔμμεση ἄρνηση ἐφαρμογῆς τοῦ κανόνος τῆς μή ἐπεμβάσεως καί συνιστᾶ, ὡς ἐκ τούτου, ἀπόφαση κατά τῆς ὁποίας χωρεῖ προσφυγή βάσει τοῦ ἄρθρου 173.

Περαιτέρω, ἡ προσφεύγουσα ἀναφέρεται, πρός ὑποστήριξη τῶν ἐπιχειρημάτων της, σέ σειρά γνωμοδοτήσεων καί σχολίων ἐπί τῶν δικαίων τῶν Κρατῶν μελῶν, ἀπό τά ὁποῖα ἰσχυρίζεται ὅτι συνάγεται ἡ ὕπαρξη μιᾶς κοινῆς ἀρχῆς σέ ὅλα τά συστήματα δικαίου, κατά τήν ὁποία εἶναι δυνατός ἕνας *in limine* δικαστικός ἔλεγχος σέ πρόωρο στάδιο ὑπό διαφορετικές μορφές καί ὑπό περιστάσεις ὅπως αὐτές τῆς παρούσης ὑποθέσεως, ὅταν τό ἀπαιτοῦν τά συμφέροντα τῆς ὀρθῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης, ἰδιαιτέρως δέ ὅταν τίθενται θέματα ἁρμοδιότητος ἤ δικαιοδοσίας. Μία ἐξέταση τῆς νομολογίας τοῦ Δικαστηρίου πού ἀφορᾶ τίς ὑπαλληλικές ὑποθέσεις δείχνει ἐπίσης ὅτι ὑπό ὁρισμένες προϋποθέσεις καί γιά ὁρισμένους λόγους οἱ προπαρασκευαστικές πράξεις δύνανται νά ἀποτελέσουν ἀντικείμενο προσφυγῆς καί ὅτι ἡ ἀρχή τοῦ προώρου δικαστικοῦ ἐλέγχου ἀναγνωρίζεται στό κοινοτικό δίκαιο.

4. Ἡ *παρεμβαίνουσα,* στίς παρατηρήσεις της περί τοῦ παραδεκτοῦ, ὑποστηρίζει ὅτι ἡ προσφυγή εἶναι προδήλως ἀπαράδεκτη διότι δέν συγκεντρώνει τίς προϋποθέσεις πού καθόρισε ἡ νομολογία κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, δεδομένου ὅτι οἱ προσβαλλόμενες πράξεις δέν παράγουν ἔννομες συνέπειες, οἱ ὁποῖες δύνανται νά θίξουν τά ἀτομικά συμφέροντα τῆς προσφευγούσης, δέν συνιστοῦν δέ τήν κατάληξη εἰδικῆς διαδικασίας τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων δέν ἔχει περισσότερο τόν χαρακτήρα ἀποφάσεως, ὑπό τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, ἀπό τήν αἰτιολογημένη γνώμη τῆς

Ἐπιτροπῆς στό πλαίσιο τῆς βάσει τοῦ ἄρθρου 169 τῆς συνθήκης ΕΟΚ διαδικασίας.

Ἡ ἀναφορά τῆς προσφευγούσης στήν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου πού ἀφορᾶ τίς ὑπαλληλικές προσφυγές εἶναι ἄστοχη, διότι οἱ σχετικοί κανόνες τοῦ ἄρθρου 179 τῆς συνθήκης καί τοῦ κανονισμοῦ περί καθορισμοῦ τῆς ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων εἶναι διαφορετικοί. Ἐπίσης, οἱ γνωμοδοτήσεις σχετικά μέ τά δίκαια τῶν Κρατῶν μελῶν, οἱ ὁποῖες, ἐξ ἄλλου, διετυπώθησαν κατά τρόπο μεροληπτικό, δέν εἶναι πρόσφορες. Ἀντιθέτως, ἡ προσφεύγουσα παρέλειψε νά ἐπιστήσει τήν προσοχή τοῦ Δικαστηρίου ἐπί τῆς ἀποφάσεως τῆς 15ης Δεκεμβρίου τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς στήν ὑπόθεση Federal Trade Commission κατά Standard Oil Company of California, 101 S. Ct. 488, κατά τήν ὁποία πράξεις παρόμοιες τῶν ἐπιδίκων στήν ὑπό κρίση ὑπόθεση δέν δύνανται νά ἀποτελέσουν ἀντικείμενο δικαστικοῦ ἐλέγχου στό πλαίσιο τῆς διαδικασίας στόν τομέα τοῦ ἀνταγωνισμοῦ στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες.

Ἐν συμπεράσματι, ἡ παρεμβαίνουσα ἔχει τήν γνώμη ὅτι ἡ προσφυγή πρέπει νά ἀπορριφθεῖ μέ διάταξη ὡς προδήλως ἀπαράδεκτη κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 92 παράγραφος 1 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας. Πρόκειται γιά μία χωρίς προηγούμενο παρελκυστική τακτική καί γιά μία προσπάθεια χρησιμοποιήσεως τῶν κανόνων διαδικασίας, προκειμένου νά παραταθεῖ καί νά ἐπιβραδυνθεῖ ἡ διαδικασία τῆς Ἐπιτροπῆς, πού θέτει ἐν ἀμφιβόλῳ τήν ἀξιοπιστία καί τήν ἀποτελεσματικότητα τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου στόν τομέα τοῦ ἀνταγωνισμοῦ καί προκαλεῖ σοβαρές ζημίες στήν παρεμβαίνουσα λόγῳ τῆς καθυστερήσεως τῆς διαδικασίας.

IV — Προφορική διαδικασία

Ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν John Temple Lang, νομικό σύμβουλο, ἡ προσφεύγουσα, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν Jeremy Lever, Queen's Counsel τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου Ἀγγλίας καί Οὐαλλίας, καί ἡ παρεμβαίνουσα, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν Ivo Van Bael, δικηγόρο Βρυξελλῶν, ἀνέπτυξαν προφορικῶς τίς παρατηρήσεις τους ἐπί τῆς ἐνστάσεως ἀπαραδέκτου κατά τήν συνεδρίαση τῆς 16ης Σεπτεμβρίου 1981.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του κατά τήν συνεδρίαση τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1981.

Σκεπτικό

1 Μέ δικόγραφο, πού κατέθεσε στήν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου στίς 18 Μαρτίου 1981, ἡ ἑταιρία International Business Machines Corporation (IBM), τά κεντρικά γραφεῖα τῆς ὁποίας εἶναι στό Armonk Νέας Ὑόρκης στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς, ἤσκησε, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 173 παράγραφος 2 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή, μέ τήν ὁποία ζητεῖται ἡ ἀκύρωση τῆς πράξεως ἤ τῶν πράξεων τῆς Ἐπιτροπῆς, οἱ ὁποῖες ἐκοινοποιήθησαν στήν IBM μέ ἐπιστολή τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1980 καί μέ τίς ὁποῖες ἐκινήθη ἡ διαδικασία κατά τῆς IBM, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ κανονισμοῦ 17 τοῦ Συμβουλίου τῆς 6ης Φεβρουαρίου 1962 πρώτου κανονισμοῦ ἐφαρμογῆς τῶν ἄρθρων 85 καί 86 τῆς συνθήκης (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 08/001, σ. 25) καί ἐκοινοποιήθη ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων στήν IBM ἤ ἡ ἀκύρωση τῆς ἰδίας τῆς γνωστοποιήσεως αἰτιάσεων.

2 Ἡ ἐν λόγω ἐπιστολή, ὑπογεγραμμένη ἀπό τόν γενικό διευθυντή ἀνταγωνισμοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπεστάλη στήν IBM μετά ἀπό ἔρευνα, ἡ ὁποία διεξάγεται ἐπί ἀρκετά ἔτη ἀπό τίς ὑπηρεσίες τῆς Ἐπιτροπῆς σχετικά μέ τήν ἐμπορική πρακτική τῆς IBM καί τῶν θυγατρικῶν της, προκειμένου νά διαπιστωθεῖ ἄν ἡ πρακτική αὐτή συνιστᾶ ἤ ὄχι κατάχρηση δεσποζούσης θέσεως ἐπί τῆς σχετικῆς ἀγορᾶς, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 86 τῆς συνθήκης ΕΟΚ. Μέ τήν ἀνωτέρω ἐπιστολή, ἡ IBM ἐπληροφορήθη ὅτι ἡ Ἐπιτροπή ἐκίνησε κατ' αὐτῆς τήν διαδικασία βάσει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ κανονισμοῦ 17 τοῦ Συμβουλίου καί ὅτι ἐπρόκειτο νά λάβει ἀπόφαση σχετικά μέ παραβάσεις τοῦ ἄρθρου 86. Ἡ IBM ἔλαβε, μαζί μέ τήν ἐπιστολή, τήν γνωστοποίηση αἰτιάσεων βάσει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) 99/63 τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 25ης Ἰουλίου 1963 περί τῶν ἀκροάσεων πού προβλέπονται στό ἄρθρο 19 παράγραφοι 1 καί 2 τοῦ κανονισμοῦ 17 τοῦ Συμβουλίου (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 08/001, σ. 37). Ὁ γενικός διευθυντής ἀνταγωνισμοῦ τῆς ἐζήτησε νά ἀπαντήσει ἐγγράφως ἐντός ταχθείσης προθεσμίας, διευκρινίζοντας ὅτι θά εἶχε μεταγενεστέρως τήν δυνατότητα νά ἐκθέσει προφορικῶς τίς ἀπόψεις της κατά τήν διάρκεια ἀκροάσεως.

3 Ἡ IBM ἐθεώρησε ὅτι οἱ πράξεις πού τῆς ἐκοινοποιήθησαν μέ τήν ἐπιστολή τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1980 ἐβαρύνοντο μέ ἀρκετά ἐλαττώματα, καί ἐζήτησε ἀπό τήν Ἐπιτροπή νά ἀνακαλέσει τήν γνωστοποίηση αἰτιάσεων καί νά τερματίσει τήν διαδικασία. Δεδομένου ὅτι ἡ Ἐπιτροπή δέν ἔκανε δεκτή τήν ἀνωτέρω αἴτηση, ἡ IBM ἤσκησε τήν ὑπό κρίση προσφυγή, μέ τήν ὁποία ζητεῖ τήν ἀκύρωση τῶν ἐν λόγω πράξεων.

4 Πρός ὑποστήριξη τῆς προσφυγῆς της, ἡ IBM ἰσχυρίζεται ὅτι τά προσβαλλόμενα μέτρα δέν πληροῦν τίς ἐλάχιστες κατά νόμο προϋποθέσεις πού ἀπαιτοῦνται γιά τήν λήψη τέτοιων μέτρων, καί ὅτι τό ἐλλιπές περιεχόμενο τῆς γνωστοποιήσεως αἰτιάσεων, ἡ ἀνεπάρκεια τῶν ταχθεισῶν προθεσμιῶν καί ἡ ἐπιφύλαξη τῆς Ἐπιτροπῆς νά διατυπώσει μεταγενεστέρως κι ἄλλες αἰτιάσεις δέν ἐπέτρεψαν στήν IBM νά ἀμυνθεῖ. Ἐπί πλέον, ἡ IBM θεωρεῖ ὅτι τά προσβαλλόμενα μέτρα συνιστοῦν παράνομη ἄσκηση τῶν ἐξουσιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, διότι δέν ἀπετέλεσαν ἀντικείμενο ἀποφάσεως ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐνεργούντων συλλογικῶς, ἐνῶ δέν ὑπῆρχε ἀντίστοιχη ἐξουσιοδότηση καί διότι, ἐν πάση περιπτώσει, δέν ἠδύνατο κατά νόμον νά ὑπάρχει ἐξουσιοδότηση χωρίς δημοσίευση ἤ νομότυπη κοινοποίηση. Τέλος, ἡ IBM ἐπιμένει στήν ἄποψη ὅτι τά προσβαλλόμενα μέτρα παραβιάζουν τούς κανόνες τοῦ διεθνοῦς δικαίου περί ἀβροφροσύνης (Comity) καί περί μή ἐπεμβάσεως, τούς ὁποίους ἡ Ἐπιτροπή ὤφειλε νά λάβει ὑπ' ὄψη πρίν λάβει τά ἐν λόγω μέτρα, δεδομένου ὅτι ἡ ἐπικρινομένη συμπεριφορά

τῆς IBM ἀκολουθεῖται οὐσιαστικῶς ἐκτός τῆς Κοινότητος καί, ἰδίως, στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς, ὅπου ἀποτελεῖ ἐπίσης ἀντικείμενο δικῶν.

5 Ἡ Ἐπιτροπή, ὑποστηριζομένη ἀπό τήν παρεμβαίνουσα Memorex SA προέβαλε ἔνσταση ἀπαραδέκτου ὑπό τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 91 παράγραφος 1 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας. Τό Δικαστήριο ἀπεφάσισε νά κρίνει τήν ἐν λόγω ἔνσταση ἀπαραδέκτου χωρίς νά εἰσέλθει στήν οὐσία τῆς ὑποθέσεως.

6 Πρός ὑποστήριξη τῆς ἀνωτέρω ἐνστάσεως, ἡ Ἐπιτροπή καί ἡ παρεμβαίνουσα Memorex SA ἰσχυρίζονται ὅτι τά ἐν λόγω μέτρα εἶναι διαδικαστικές ἐνέργειες, μέ τίς ὁποῖες ἡ Ἐπιτροπή ἐκφράζει μία γνώμη πού δύναται νά μεταβάλει, καί ὡς προπαρασκευαστικές ἐν σχέσει μέ τήν τελική ἀπόφαση πού πρόκειται νά ληφθεῖ ἀπό τήν Ἐπιτροπή κατά τό πέρας τῆς διαδικασίας, δέν συνιστοῦν ἀποφάσεις, κατά τῶν ὁποίων χωρεῖ προσφυγή, ὑάσει τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης ΕΟΚ.

7 Ἡ IBM διατείνεται ὅτι ἡ κίνηση τῆς διαδικασίας καί ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων συνιστοῦν ἀποφάσεις κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, λόγω τῆς νομικῆς τους φύσεως καί τῶν ἀποτελεσμάτων πού παράγουν, καί ὅτι, συνεπῶς, τέτοια μέτρα δύνανται νά ἀποτελέσουν ἀντικείμενο προσφυγῆς.

8 Κατά τό ἄρθρο 173 τῆς συνθήκης, προσφυγή ἀκυρώσεως χωρεῖ κατά τῶν πράξεων τοῦ Συμβουλίου καί τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτός τῶν συστάσεων ἤ τῶν γνωμῶν. Ἡ ἐν λόγω προσφυγή ἔχει ὡς σκοπό νά ἐξασφαλίσει, σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 164, τήν τήρηση τοῦ δικαίου κατά τήν ἑρμηνεία καί τήν ἐφαρμογή τῆς συνθήκης, θά ἦταν δέ ἀντίθετη πρός τόν σκοπό αὐτό μία συσταλτική ἑρμηνεία τῶν προϋποθέσεων παραδεκτοῦ τῆς προσφυγῆς, ἡ ὁποία θά περιώριζε τό πεδίο ἐφαρμογῆς της μόνο στίς κατηγορίες τῶν πράξεων πού ἀναφέρονται στό ἄρθρο 189.

9 Συνεπῶς, προκειμένου νά διαπιστωθεῖ ἄν τά ἐν λόγω μέτρα συνιστοῦν πράξεις κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 173, εἶναι ἀναγκαῖο νά ἐξετασθεῖ ἡ οὐσία τους. Σύμφωνα μέ τήν παγία νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, συνιστᾶ πράξη ἤ ἀπόφαση, ἡ ὁποία δύναται νά ἀποτελέσει ἀντικείμενο προσφυγῆς ἀκυρώσεως κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 173, κάθε μέτρο τοῦ ὁποίου τά ἔννομα ἀποτελέσματα εἶναι δεσμευτικά καί ἱκανά νά ἐπηρεάσουν τά συμφέροντα τοῦ προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας κατά τρόπο σαφή τήν νομική του θέση. Ἀντιθέτως, ἡ μορφή ὑπό τήν ὁποία οἱ ἐν λόγω πράξεις ἤ ἀποφάσεις λαμβάνονται εἶναι, κατ' ἀρχήν, ἀδιάφορη ὅσον ἀφορᾶ τήν δυνατότητα προσβολῆς τους μέ προσφυγή ἀκυρώσεως.

10 Όταν πρόκειται γιά πράξεις ἤ ἀποφάσεις, πού λαμβάνονται κατόπιν διαδικασίας, ἡ ὁποία περιλαμβάνει περισσότερα στάδια, ἰδίως ἐφ' ὅσον ἀποτελοῦν κατάληξη μιᾶς ἐσωτερικῆς διαδικασίας, ἀπό τήν ἴδια νομολογία συνάγεται σαφῶς ὅτι, κατ' ἀρχήν, συνιστᾶ πράξη προσβλητή μόνο τό μέτρο, τό ὁποῖο καθορίζει ὁριστικῶς τήν θέση τῆς Ἐπιτροπῆς ἤ τοῦ Συμβουλίου κατά τό πέρας τῆς ἐν λόγω διαδικασίας καί ὄχι τό ἐνδιάμεσο μέτρο, σκοπός τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ προετοιμασία τῆς τελικῆς ἀποφάσεως.

11 Τό πράγμα θά εἶχε διαφορετικά μόνον ἄν οἱ πράξεις ἤ οἱ ἀποφάσεις πού ἐλήφθησαν κατά τήν διάρκεια προπαρασκευαστικῆς διαδικασίας, ὄχι μόνον συγκεντρώνουν τά ἀνωτέρω περιγραφέντα νομικά χαρακτηριστικά, ἀλλά ἐπί πλέον συνιστοῦν οἱ ἴδιες τό πέρας μιᾶς εἰδικῆς διαδικασίας διαφορετικῆς ἀπό ἐκείνη, ἡ ὁποία ἔχει ὡς προορισμό νά ἐπιτρέπει στήν Ἐπιτροπή ἤ στό Συμβούλιο νά λαμβάνουν ἀπόφαση ἐπί τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως.

12 Περαιτέρω, πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι ἄν καί τά μέτρα σαφῶς προπαρασκευαστικοῦ χαρακτῆρος δέν δύνανται νά ἀποτελέσουν ἀντικείμενο προσφυγῆς ἀκυρώσεως, εἶναι ἐν τούτοις δυνατή ἡ ἐπίκληση τῶν ἐνδεχομένων παρανομιῶν πού τά βαρύνουν πρός ὑποστήριξη προσφυγῆς, ἡ ὁποία στρέφεται κατά τῆς τελικῆς πράξεως, τῆς ὁποίας ἀποτελοῦν προπαρασκευαστικές πράξεις.

13 Τά ἀποτελέσματα καί ἡ νομική φύση τῆς κινήσεως τῆς διοικητικῆς διαδικασίας κατ' ἐφαρμογή τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ 17 καί ἡ προβλεπομένη στό ἄρθρο 2 τοῦ κανονισμοῦ 99/63 γνωστοποίηση αἰτιάσεων, πρέπει νά ἐξετασθοῦν ὑπό τό φῶς τῆς λειτουργίας τῶν πράξεων αὐτῶν στό πλαίσιο τῆς διοικητικῆς διαδικασίας τῆς Ἐπιτροπῆς στόν τομέα τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, οἱ λεπτομέρειες ἐφαρμογῆς τῆς ὁποίας καθωρίσθησαν μέ τούς ἀνωτέρω κανονισμούς.

14 Ἡ ἐν λόγω διαδικασία ἐθεσπίσθη μέ τόν σκοπό νά ἐπιτρέπει στίς ἐνδιαφερόμενες ἐπιχειρήσεις νά γνωστοποιοῦν τίς ἀπόψεις τους καί νά παρέχουν στήν Ἐπιτροπή τίς πληρέστερες κατά τό δυνατόν πληροφορίες, πρίν ἐκείνη λάβει μία ἀπόφαση, ἡ ὁποία ἐπηρεάζει τά συμφέροντα τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἀποβλέπει στήν δημιουργία διαδικαστικῶν ἐγγυήσεων πρός ὄφελος τῶν τελευταίων καί, ὅπως συνάγεται ἀπό τήν ἐνδέκατη αἰτιολογική σκέψη τοῦ κανονισμοῦ 17, στήν διασφάλιση τοῦ δικαιώματος ἀκροάσεως τῶν ἐπιχειρήσεων ἀπό τήν Ἐπιτροπή.

15 Γιά τόν λόγο αὐτό, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 19 παράγραφος 1 τοῦ κανονισμοῦ 17 καί πρός τόν σκοπό ἐγγυήσεως τοῦ σεβασμοῦ τῶν δικαιωμάτων ἀμύνης, εἶναι ἀπαραίτητο νά διασφαλισθεῖ στήν ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση τό δικαίωμα νά ὑποβάλει παρατηρήσεις κατά τό πέρας τῆς ἐρεύνης ἐπί τοῦ συνόλου τῶν αἰτιάσεων πού ἡ Ἐπιτροπή προτίθεται νά προβάλει κατ' αὐτῆς στήν ἀπόφασή της

καί, ὡς ἐκ τούτου, νά τῆς γνωστοποιήσει τίς ἐν λόγω αἰτιάσεις μέ τό προβλεπόμενο στό ἄρθρο 2 τοῦ κανονισμοῦ 99/63 ἔγγραφο. Γιά τόν ἴδιο λόγο, ἐπίσης, καί προκειμένου νά ἀρθεῖ ἐνδεχόμενη ἀμφιβολία ὅσον ἀφορᾶ τήν κατάσταση τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως ἀπό ἀπόψεως διαδικασίας, ἡ κίνηση τῆς διαδικασίας κατ' ἐφαρμογή τῶν προαναφερθεισῶν διατάξεων χαρακτηρίζεται σαφῶς ἀπό μία πράξη δηλωτική τῆς προθέσεως πρός λήψη ἀποφάσεως.

16 Πρός ὑποστήριξη τοῦ ἰσχυρισμοῦ της, κατά τόν ὁποῖο ἡ προσφυγή της εἶναι παραδεκτή, ἡ IBM ἐκθέτει ὁρισμένες συνέπειες πού ἐπιφέρει ἡ κίνηση τῆς διαδικασίας καί ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων.

17 Ὁρισμένες ἀπό τίς ἐν λόγω συνέπειες δέν ὑπερβαίνουν τίς συνήθεις συνέπειες οἱασδήποτε διαδικαστικῆς πράξεως καί δέν ἐπηρεάζουν, ἐκτός ἀπό διαδικαστικῆς ἀπόψεως, τήν νομική θέση τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως. Αὐτή εἶναι ἰδίως ἡ περίπτωση τῆς διακοπῆς τῆς παραγραφῆς, πού προκαλεῖται τόσο ἀπό τήν κίνηση τῆς διαδικασίας ὅσο καί ἀπό τήν γνωστοποίηση αἰτιάσεων, δυνάμει τοῦ κανονισμοῦ 2988/74 τοῦ Συμβουλίου τῆς 26ης Νοεμβρίου 1974 περί παραγραφῆς τοῦ δικαιώματος διώξεως καί ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων στούς τομεῖς τοῦ δικαίου τῶν μεταφορῶν καί τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 07/001, σ. 241). Τό αὐτό ἰσχύει ἐπίσης ὡς πρός τό γεγονός ὅτι οἱ ἐν λόγω πράξεις εἶναι ἀναγκαῖα στάδια, ἀπό τά ὁποῖα πρέπει νά διέλθει ἡ Ἐπιτροπή δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ 17, πρίν δυνηθεῖ νά ἐπιβάλει στήν ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση πρόστιμο ἤ χρηματική ποινή καί ὡς πρός τό γεγονός ὅτι οἱ πράξεις αὐτές δημιουργοῦν, στήν ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση, τήν ὑποχρέωση νά ἀμυνθεῖ στό πλαίσιο μιᾶς διοικητικῆς διαδικασίας.

18 Οἱ ἄλλες συνέπειες πού προβάλλει ἡ IBM δέν θίγουν τά συμφέροντα τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως. Μία τέτοια συνέπεια εἶναι τό γεγονός ὅτι ἡ κίνηση διαδικασίας δυνάμει τοῦ ἄρθρου 9 παράγραφος 3 τοῦ κανονισμοῦ 17 τερματίζει τήν ἁρμοδιότητα τῶν ἀρχῶν τῶν Κρατῶν μελῶν, συνέπεια ἡ ὁποία, ἐξ ἄλλου, δέν ἐπῆλθε ἐν προκειμένω λόγω ἀπουσίας κάθε ἐθνικῆς διαδικασίας καί ἡ ὁποία συνίσταται κατ' οὐσίαν στήν προστασία τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως ἀπό παράλληλες διώξεις ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν τῶν Κρατῶν μελῶν. Μία ἄλλη τέτοια συνέπεια εἶναι τό γεγονός ὅτι ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων ἀναγνωρίζεται ὡς ἀποκρυσταλλώνουσα τήν θέση τῆς Ἐπιτροπῆς, πράγμα πού σημαίνει κατ' οὐσίαν ὅτι ἡ Ἐπιτροπή κωλύεται, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 4 τοῦ κανονισμοῦ 99/63, νά προβάλει μέ τήν ἀπόφασή της, ἐλλείψει νέας γνωστοποιήσεως αἰτιάσεων, ἄλλες αἰτιάσεις ἐκτός ἀπό ἐκεῖνες ἐπί τῶν ὁποίων ἡ ἐπιχείρηση

εἶχε τήν εὐκαιρία νά γνωστοποιήσει τίς ἀπόψεις της, χωρίς, ἐν τούτοις, νά ἀπαγορεύεται στήν Ἐπιτροπή νά ἀνακαλέσει τίς αἰτιάσεις καί νά τροποποιήσει τήν θέση της ὑπέρ τῆς ἐπιχειρήσεως.

19 Ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων δέν δημιουργεῖ στήν ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση τήν ὑποχρέωση νά μεταβάλει ἤ νά ἐπανεξετάσει τήν ἐμπορική της πρακτική καί δέν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νά τῆς στερήσει τήν προστασία τήν ὁποία ἀπελάμβανε προηγουμένως ἔναντι τῆς ἐπιβολῆς προστίμου, ὅπως εἶναι ἡ περίπτωση τῆς ἀνακοινώσεως, μέ τήν ὁποία ἡ Ἐπιτροπή πληροφορεῖ μία ἐπιχείρηση, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 15 παράγραφος 6 τοῦ κανονισμοῦ 17 περί τοῦ ἀποτελέσματος τῆς προκαταρκτικῆς ἐξετάσεως μιᾶς συμφωνίας, πού ἐκοινοποίησε ἡ ἐν λόγω ἐπιχείρηση. Ἐνῶ ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων δύναται νά ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τό νά καθιστᾶ προσεκτική τήν ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση γιά τόν πραγματικό κίνδυνο πού διατρέχει νά τῆς ἐπιβάλει πρόστιμο ἡ Ἐπιτροπή, αὐτό συνιστᾶ ἁπλῶς πραγματική καί ὄχι ἔννομη συνέπεια, τήν ὁποία προορίζεται νά ἐπιφέρει ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων.

20 Προσφυγή ἀκυρώσεως, στρεφομένη κατά τῆς κινήσεως τῆς διαδικασίας καί κατά τῆς γνωστοποιήσεως αἰτιάσεων, θά ἠδύνατο νά ὑποχρεώσει τό Δικαστήριο νά κρίνει ἐπί ζητημάτων, γιά τά ὁποῖα ἡ Ἐπιτροπή δέν εἶχε ἀκόμη τήν δυνατότητα νά ἀποφανθεῖ καί, συνεπῶς, νά ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τήν ἐπίσπευση τῆς συζητήσεως ἐπί τῆς οὐσίας καί τήν σύγχυση τῶν δύο διαφορετικῶν φάσεων τῆς διαδικασίας, διοικητικῆς καί δικαστικῆς. Κατά συνέπεια, δέν συμβιβάζεται μέ τό σύστημα κατανομῆς τῶν ἁρμοδιοτήτων μεταξύ τῆς Ἐπιτροπῆς καί τοῦ Δικαστηρίου, καί τῶν μέσων παροχῆς ἐννόμου προστασίας πού προβλέπονται στήν συνθήκη, καθώς καί μέ τίς ἀπαιτήσεις ὀρθῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης καί κανονικῆς διεξαγωγῆς τῆς διοικητικῆς διαδικασίας ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς.

21 Ἀπό τά ἀνωτέρω ἕπεται ὅτι οὔτε ἡ κίνηση τῆς διαδικασίας οὔτε ἡ γνωστοποίηση αἰτιάσεων δύνανται νά θεωρηθοῦν, λόγω τῆς φύσεώς τους καί τῶν ἐννόμων ἀποτελεσμάτων τους, ὡς ἀποφάσεις ὑπό τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, κατά τῶν ὁποίων χωρεῖ προσφυγή ἀκυρώσεως. Στό πλαίσιο τῆς διοικητικῆς διαδικασίας, ὅπως αὐτή ἐθεσπίσθη μέ τούς κανονισμούς 17 καί 99/63, συνιστοῦν διαδικαστικές πράξεις, προπαρασκευαστικές σέ σχέση μέ τήν ἀπόφαση, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τήν κατάληξή τους.

22 Πρός ὑποστήριξη τοῦ ἰσχυρισμοῦ της κατά τόν ὁποῖον ἡ προσφυγή της εἶναι παραδεκτή, ἡ IBM ἀναφέρεται περαιτέρω στίς εἰδικές περιστάσεις τῆς ὑποθέ-

σεως καί στήν φύση καί στίς ἐπιπτώσεις τῶν ἰσχυρισμῶν πού προέβαλε ἐπί τῆς οὐσίας, ἰσχυριζομένη ὅτι ὁ δικαστικός ἔλεγχος σέ πρόωρο στάδιο, πρέπει νά εἶναι ἐφικτός στήν παρούσα ὑπόθεση, τόσο κατ' ἐφαρμογή τῶν ἀρχῶν τοῦ διεθνοῦς δικαίου σέ μιά τέτοια περίπτωση ὅσο καί δυνάμει τῶν γενικῶν ἀρχῶν πού ἀπορρέουν ἀπό τά δίκαια τῶν Κρατῶν μελῶν. Ἡ ὑπό κρίση προσφυγή ἔχει πράγματι ὡς ἀντικείμενο νά ἀποδείξει ὅτι ἡ διοικητική διαδικασία ἦταν ἐξ ἀρχῆς παντελῶς παράνομη δυνάμει τῶν κανόνων τοῦ κοινοτικοῦ καί τοῦ διεθνοῦς δικαίου, πού ἀφοροῦν ἰδίως τήν ἁρμοδιότητα κινήσεως τέτοιων διαδικασιῶν. Ἡ συνέχιση τῆς ἐν λόγω διοικητικῆς διαδικασίας εἶναι παράνομη καί ἡ δυνατότης νά ἐπιτύχει μεταγενεστέρως ἀκύρωση τῆς τελικῆς ἀποφάσεως δέν εἶναι ἐπαρκής γιά νά ἐξασφαλίσει στήν IBM ἀποτελεσματική ἔννομη προστασία.

23 Δέν εἶναι ἀναγκαῖο γιά τίς ἀνάγκες τῆς ὑπό κρίση ὑποθέσεως νά κριθεῖ τό ζήτημα κατά πόσον, σέ ἐξαιρετικές περιστάσεις καί ὅταν πρόκειται γιά μέτρα πού στεροῦνται ἀκόμη καί κάθε ἐπιφάσεως νομιμότητος, ὁ δικαστικός ἔλεγχος σέ πρόωρο στάδιο, ὅπως τόν ἐννοεῖ ἡ IBM, δύναται νά θεωρηθεῖ ὅτι συμβιβάζεται μέ τό σύστημα μέσων παροχῆς ἐννόμου προστασίας πού προβλέπεται ἀπό τήν συνθήκη, διότι οἱ περιστάσεις πού ἐπικαλεῖται ἐν προκειμένω ἡ προσφεύγουσα δέν δύνανται, ἐν πάση περιπτώσει, νά δικαιολογήσουν τό παραδεκτό μιᾶς τέτοιας προσφυγῆς.

24 Ἐξ ἄλλου, στήν παρούσα ὑπόθεση δέν εἶναι ἀναγκαῖο, προκειμένου νά διασφαλισθεῖ στήν IBM ἀποτελεσματική ἔννομη προστασία, νά ὑπαχθοῦν σέ ἄμεσο ἔλεγχο οἱ προσβαλλόμενες πράξεις. Ἂν, κατά τό πέρας τῆς διοικητικῆς διαδικασίας καί μετά ἀπό ἐξέταση τῶν παρατηρήσεων πού ἡ IBM δύναται νά ὑποβάλει στό πλαίσιο αὐτό, ἡ Ἐπιτροπή λάβει ἀπόφαση, ἡ ὁποία θίγει τά συμφέροντα τῆς IBM, τότε ἡ ἀπόφαση αὐτή θά ὑπόκειται, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, σέ δικαστικό ἔλεγχο στό πλαίσιο τοῦ ὁποίου θά δύναται ἡ IBM νά προβάλλει κάθε πρόσφορο ἰσχυρισμό. Θά ἐναπόκειται, τότε, στό Δικαστήριο νά ἐκτιμήσει ἄν διεπράχθη οἱαδήποτε παρανομία κατά τήν διάρκεια τῆς διοικητικῆς διαδικασίας καί σέ καταφατική περίπτωση ἄν αὐτή εἶναι ἱκανή νά ἐπηρεάσει τήν νομιμότητα τῆς ἀποφάσεως πού ἔλαβε ἡ Ἐπιτροπή κατά τό πέρας τῆς διοικητικῆς διαδικασίας.

25 Συνεπῶς, ἡ προσφυγή πρέπει νά ἀπορριφθεῖ ὡς ἀπαράδεκτος.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

26 Κατά τό ἄρθρο 69 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας, ὁ ἡττηθείς διάδικος καταδικάζεται στά δικαστικά ἔξοδα, ἐφ' ὅσον ὑπῆρχε σχετικό αἴτημα.

Δεδομένου ὅτι ἡ IBM ἠττήθη, πρέπει νά καταδικασθεῖ στά δικαστικά ἔξοδα, συμπεριλαμβανομένων τῶν ἐξόδων τῆς παρεμβαινούσης Memorex SA. Ἡ καταδίκη στά δικαστικά ἔξοδα πρέπει νά περιλάβει, ἐκτός τῶν δικαστικῶν ἐξόδων πού προεκλήθησαν στήν κυρία δίκη, τά ἔξοδα πού προεκλήθησαν κατόπιν τῆς αἰτήσεως τῆς IBM περί λήψεως ἀσφαλιστικῶν μέτρων καί γιά τά ὁποῖα ἔγινε ἐπιφύλαξη στήν διάταξη τῆς 7ης Ἰουλίου 1981 τοῦ προέδρου τοῦ Δικαστηρίου, καθώς καί τά ἔξοδα πού προεκλήθησαν κατόπιν τῆς αἰτήσεως τῆς IBM περί γνωστοποιήσεως ὁρισμένων στοιχείων καί ἐγγράφων πού ἀφοροῦν τήν κίνηση τῆς διαδικασίας ἀπό τήν Ἐπιτροπή, αἴτηση ἡ ὁποία κατέστη ἄνευ ἀντικειμένου λόγω τῆς ἀπορρίψεως τῆς κυρίας προσφυγῆς.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνει καί ἀποφασίζει:

1. **Ἀπορρίπτει τήν προσφυγή ὡς ἀπαράδεκτη.**

2. **Καταδικάζει τήν προσφεύγουσα στά δικαστικά ἔξοδα, συμπεριλαμβανομένων τῶν ἐξόδων τῆς παρεμβαινούσης Memorex SA, καθώς καί τῶν ἐξόδων πού προεκλήθησαν κατόπιν τῶν αἰτήσεων τῆς IBM, μέ τίς ὁποῖες ἐζητεῖτο ἡ λήψη ἀσφαλιστικῶν μέτρων καί ἡ γνωστοποίηση ὁρισμένων στοιχείων καί ἐγγράφων πού ἀφοροῦν τήν κίνηση τῆς διαδικασίας ἀπό τήν Ἐπιτροπή.**

Mertens de Wilmars Bosco Touffait

Mackenzie Stuart Koopmans Everling Grévisse

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβοῦργο στίς 11 Νοεμβρίου 1981.

Ὁ γραμματεύς

A. Van Houtte

Ὁ πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars